

Avl av sledehunder; hybrid, linje og innavl

Christen Rose-Anderssen

Det er interessant hva Thore G. Bjørndahl skriver om hybridavl, og da med et godt eksempel gjennom Bjørnar Andersen's Marius. Jeg er imidlertid uenig med Bjørndahl i at Marius er en top hund kun fordi han er resultat av hybridavl. Så enkelt er det ikke. Etter min mening er Marius en usedvanlig god hund fordi han er resultat av mange generasjoners seleksjon basert på paringer av god hund med god hund. Eksempelen, Marius, er ellers veldig bra fordi bak hos Marius er det hunder fremkommet ved både linjeavl og innavl.

Mitt andre argument er at man ikke kan bastant påstå at innavl fører til innavlsdepresjoner hos brukshund. Når det gjelder innavl så bør vi være mer nyanserte. Vi må for all del ikke lage et anti innavlshysteri.

Bjørndahl hevder at han på landbruksskolen lærte at "når man krysser to linjer så blir avkommet mye bedre enn snittet på foreldrene". Jeg antar at det var Skjervolds bok om 'Husdyravl' som ble benyttet på landbruksskolen. Skjervold sier bladt annet; "Hvis vi innavler dyr som har skulte svakheter og letalfaktorer, blir depresjonen meget sterk". Videre sier Skjervold; "Sammenparing mellom søskenbarn resulterer i en beskjedne økning av innavlsdepresjon, og slike paringer kan være forsvarlig når det dreier seg om spesielt gode dyr".

Innavl gjøres nettopp for å befeste ønskede egenskaper fra usedvalig gode bruksdyr. Krysning mellom gode individer av to innavlede linjer som er selektert på de samme egenskapene kan gi positiv hybrid effekt. Det vil si at vi kan oppnå synergi. Her er det veldig nyttig at foreldre dyra var gjennomavlet på egenskapene.

Husdyra Skjervold beskriver er landbruksdyr. Bortsett fra hesten er ikke disse dyra testet for like store fysiske belastninger som en sledehund eller for eksempel en stående fuglehund. Når vi trener sledehunder mye så faller de fra som ikke egner seg for avl. Da har vi ihverfall testet de synbare egenskaper.

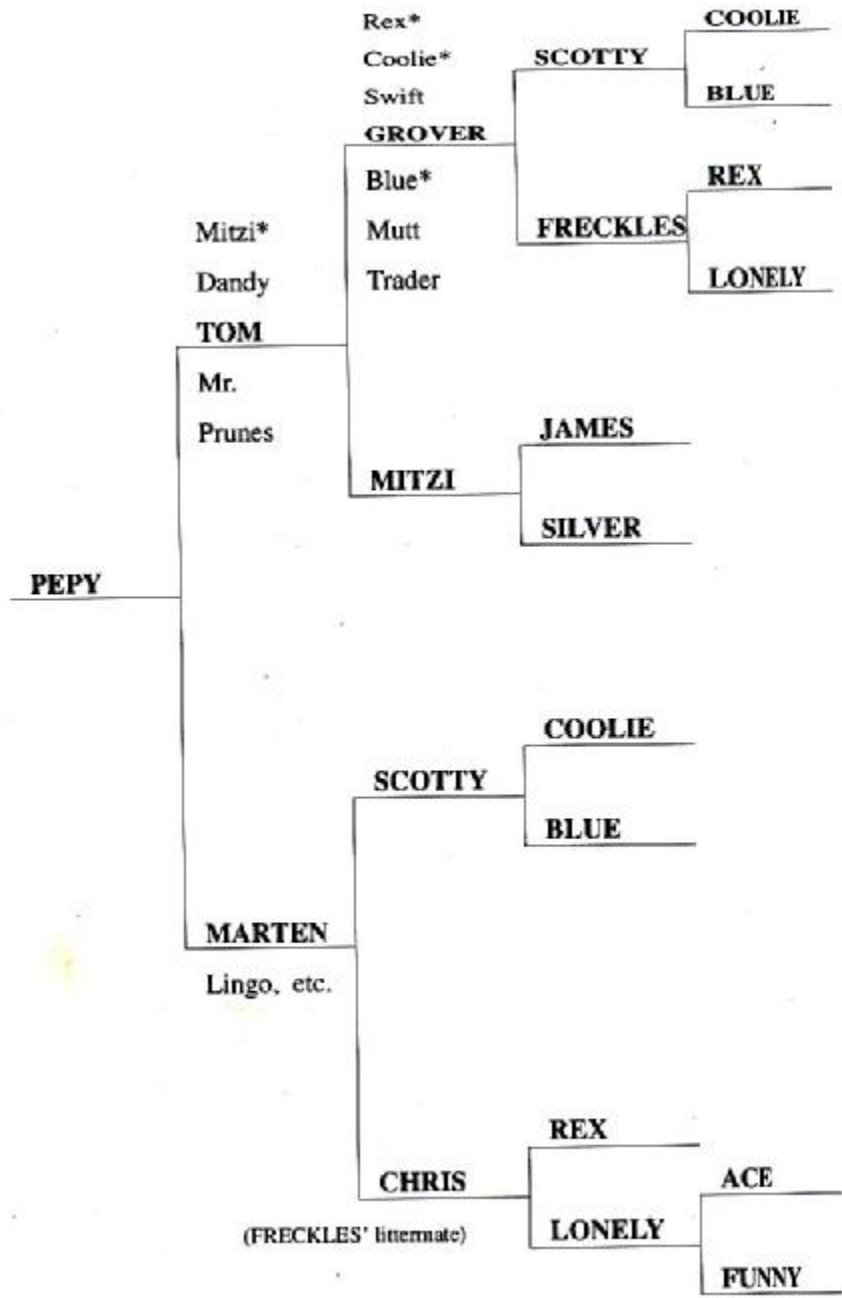
Sledehund avl er ikke lett. Derfor velger den enkelte kjører sin avlsstrategi. Kanskje hun/han sjeler over på konkurrentene for å se hva de gjør. Kanskje bruker han/hun en av konkurrentenes avlshanner. Kanskje blir man så desperat at man forsøker å få fatt i det alle konkurrentene har. Man prøver å bli lik konkurrenten. Entreprenøren, imidlertid, er den dristige oppdretter som tør gå sine egne veier for å bli bedre enn konkurrenten. Vel vitende at her finnes ingen standard løsninger til suksess. En slik person er åpen for å benytte både linje og innavl i tillegg til krysningsavl.

Jeg vil her beskrive tre kjendte avls tilfeller med hensyn på innavl, linjeavl, utkryssingsavl og kombinasjoner av disse.

Først Edward Laverack's avl av Engelske Settere i perioden 1825 til 1870. Han avlet bror og søster med hverandre i minst 4 generasjoner. Dette ble grunnlaget for denne bruks/prøve linjen settere som er viden kjent blandt ES folk over hele verden. Laverack kunne avle så tett fordi han var finansielt sterk nok til å ha og avle mange hunder. Derfor kunne han kvitte seg med alle som ikke holdt de mål han hadde satt seg. Det var kun gode jaktegenskaper som telte.

Så til vår egen lille verden, sledehunden. George Attla er sikkert fremdeles kjent av de fleste leserene. Han satt vel neppe ved kjøkkenbordet og planla paringer ved å se på anetavler. Han kjendte like godt kapasiteten på hundenes sine som Bjørnar Andersen gjør med sine. Med denne innsikten kunne han, som Bjørnar, være

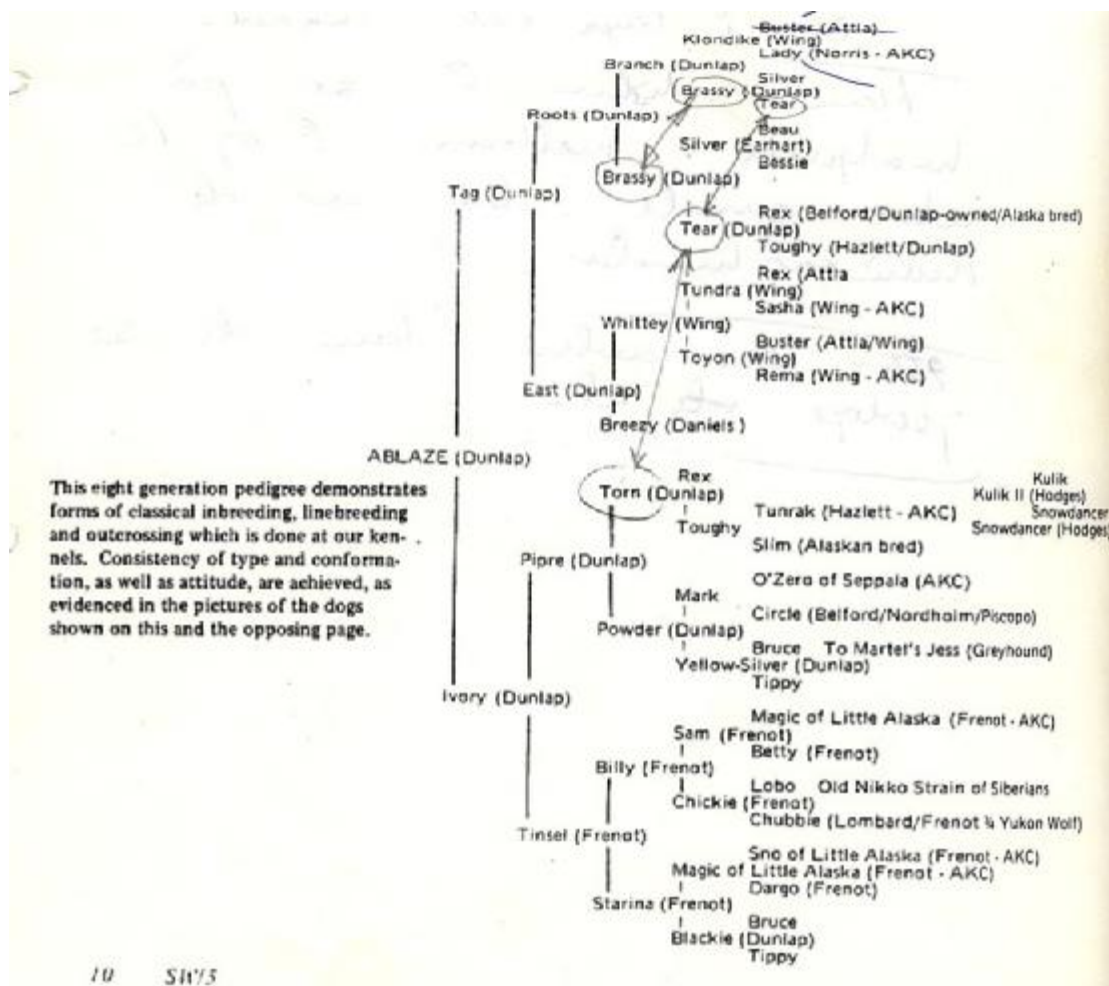
entreprenøren som turte å stole på sin intuisjon. I anetavlen under er et eksempel på Atlas avl.

Han brukte Scotty på søstrene Freckles og Chris. Tispene var etter Rex og Lonely. Scotty, Freckles og Chris var alle tophunder. Scotty x Freckles ga den gode lederen Grover. Scotty x Chris ga den berømte lederen Lingo som var i et helt kull av gode hunder. Lingo's søster, Marten, ble parett med Grover's sønn Tom. God hund parett

med god hund. Her snakker vi om sterk linjeavl foretatt av en av verdens dyktigste hundekjørere, hvis ikke den beste som har levet.

Harris Dunlap, en konkurrent av Attla på 70 og 80 tallet sa en gang; ”det er utrolig hvor tett man kan innavle og likevel beholde vigøret. Han refererte til erfaringen med sin egen avl. Som det går frem av anetavla under så benyttet han seg av innavl, linjeavl og utkryssingsavl der han fant det formålstjenelig.

Igen ingen fastlåst standard løsning hos Dunlap.

Fantastisk hund som Marius tydligvis er, ville en halvsøsken paring mellom hans beste tisper og hanhund avkom, etter to ubeslektede mødre, kanskje være det rette for å produsere avkom av Marius' sitt kaliber. Positiv innavl.

Så helt til slutt. Hvis vi går tilbake til temaet lang distanse avl helt generelt. Da har jeg noen spørsmål til leserene:

Hva er erfaringen med effekten av følgende raser tatt inn i etablerte AH linjer:

- Grønlandshund
- Siberian Husky
- Stående fuglehund

- Er det forskjell på effekten av settere, pointere og vorstere i så måte?

Avler man seg vekk fra disse innblandingene eller er innslagene positive av ulike grunner?